

SEÇİM ve GEÇİM

*Tanıdığım bir ağaç var
Etlik bağlarına yakın
Saadetin adını bile duymamış
Tanrının işine bakın*

M. Cevdet Anday, "Rahatı Kaçan Ağaç".

Büyük bir çınar ağacının altında sohbet ediyor düşünelim kendimizi.. Bir meslektaşımın elinde çay bardağı, birinin elinde bira dolu bardak, bir yanda parmağını ayrıca gibi kullanıp elinde Mesnevi'yi tutan bir başka meslektaşımız ve diğerleri..

Sohbetin konusu seçim. Elinde çay bardağı olan arkadaşımız, "İyi de..." diyor, "nasıl geçineceğiz şimdi?"

Geçinmek kelimesine iki anlam yüklediği besbelli. Bira bardaklı arkadaşımız "Önce seçimin bir tahlilini yapalım" diyor ve konuyu açan kişi olduğu için düşüncesini açıklamaya başlıyor: "Bizim gibi az gelişmiş ülkelerde seçim demokrasinin tek unsuru imiş gibi algılanır, ama bu doğru değildir; eksik tanımlamadır."

Sonra şöyle sürdürüyor sözünü: "Gelişmiş demokrasilerde de seçim mutlak gereklidir; ama çoğunlukla seçilen iktidarın karşısında bireyin ve azınlıkların hakları da çok önemlidir. Devletin gücünü eline geçiren iktidarın karşısında birey ve çeşitli sosyal ve kültürel azınlıkların hakları kanunlar ve hukukun evrensel kuralları ile güvence altına alınır. Bu güvence sağlanmadığı takdirde o ülkede demokrasiden bahsedilemez. Evrensel hukuk kuralları insan haklarını devlet karşısında koruyan ve onları çoğunluk karşısında olası zorbalıklara karşı güvence altına alan yasalardır. Bu yasalar insanlık tarihinde çeşitli ülkelerde yaşanan deneyim sonucu elde edilmiştir."

Çay bardaklı arkadaşımız, "Öyleyse laiklik karşıtı arkadaşlarımızın hakları var demektir" diyor.

Mesnevi'yi okuyan arkadaşımız, kaldığı sayfaya parmağını ayrıca gibi bastırarak, "Var var da, inancımızı dayatma faslında kimse kimseden aşağı değil" diyor, heyecanlı.

Bıralı arkadaş da heyecanla dalıyor söze: "Bakın, seküler dünya ile karşıtları arasında tarih boyunca çatışmalar yaşanmıştır. Biliyorsunuz, sekülerizm 'dinle ilgili olmayan, dünyaya ilişkin' demektir. Dil Demeği'nin Türkçe Sözlük'ünde böyle tanımlanmış. Aynı sözlüğe göre Laiklik: 'Devlet ile din işlerinin ayrılığı devletin, din ve vicdan özgürlüğünün gerçekleşmesi bakımından yansız kalması' demektir."

Arkadaşımız, birasından bir yudum aldıktan sonra şöyle sürdürüyor sözlerini: "Laiklik, Fransız Devrimi'nden sonra yaratılan bir kavramdır, Türkiye'de Laiklik anayasal bir kavram olarak buradan esinlenilerek geliştirilmiştir. Ve Türkiye Cumhuriyeti'nin vazgeçilmez anayasal kavramıdır.

Bugün Ortadoğu'daki Müslüman ülkelerin Türkiye'yi örnek olarak görmeleri, hatta gıpta etmeleri laiklik ilkesinin getirdiği özgürlüğün yarattığı gelişmedir. Bugün laiklik karşıtlarının bile bir Ortadoğu ülkesine özendiğini söyleyemeyiz. Seküler düşünce şekli demokrasi ve insan hakları konusunda gelişmenin önemli ve vazgeçilmez unsurudur.

Ortadoğu'daki Müslüman ülkelerde seküler düşünce şekli yaygın olmadığından özgürlükler kısıtlıdır. Bu kısıtlılık her türlü sosyal, kültürel ve ekonomik gelişmeyi engellemektedir. Oysaki 1300'lü yıllarda İslam toplumunda önemli bilim ve kültür adamları yetişmiştir.

Bugün İslam coğrafyasında önünecek bir bilim insanı, kültür insanı veya bir buluş düşüncesi 1300'lü yıllara gitmek gerekiyor. Oysaki orta Avrupa'da bir vatandaş sabah gazetesini okurken bilim dünyasından

buluşlar, yenilikler, sporda başarılar ve birçok kıvanacak haber okuyor; ve kendine özgüveni artırıyor; yönetenlere güveni tazeleniyor, sonuçta bireyler birbirlerine güveniyorlar. İşte bunun temelinde laiklik ve seküler dünyanın düşünce şekli yatıyor."

Mesnevi'li arkadaş dayanamayıp araya giriyor: "Anadolu insanı kendisi ile barışıktır.. Bence laik de, antilaik de bizdendir.."

Diğer bir meslektaşımız, "Geçimi unuttuk, birbirimizle olan geçimi düşündüğümüz gibi geçim derdimizi de düşünmeliyiz" diyor.

Bir başka meslektaşımız kaygısını dile getiriyor: "Seçimlerden sonra birbirimizle geçimimiz de zorlaşacak gibi duruyor. Seçim sürecinde liderler din ve etnisite üzerinden siyaset yaptılar. Bunun sonuçları iyi olmaz diye düşünüyorum. Dilerim, yapılması düşünülen anayasada aynı anlayış sürmez. Birbirimizin yüzüne bakamaz duruma düşmeyiz inşallah!"

Bir kenarda sessizce oturan bir meslektaşımız, "EMO'nun ve TMMOB'nin uzun yıllardan beri verdiği mücadele sonucu elde ettiği haklarımız tehlikede mi sizce?" sorusunu atıyor ortaya..

Yanıdaki arkadaşımız tepkili bir sesle açıklıyor düşüncesini: "Görünen o ki, alınan halk desteği ile bazı konularda engel gibi düşünülen TMMOB gibi örgütlerin üzerine gidilecek; bunlar bir bakanlığa bağlanarak pasifize edilecek."

Bir arkadaş soruyla giriyor araya: "Peki kazanılmış haklarımız elimizden alınırsa ne yapacağız? Sessiz mi kalacağız?"

Bir başka arkadaşımız, "Yüzde elli halk desteği var ama ne yapabiliriz?" diyor.

Sakallı bir arkadaş, "İşte gerçek demokrasi varsa burada anlaşılır. Kazanılmış haklar yanında meslek örgütlerinin kendini ve haklarını savunma hakkının yasal olması.."

Bıralı arkadaş alıyor sözü: "Mevcut iktidar bizim gibi meslek örgütlerini sürekli sorun çıkaran bir yapı olarak görüyor; bizim onların her uygulamasına olur vermimizi bekliyor. Oysaki, bizim gibi örgütler sadece yanlışları gösteren ve uyaran bir yapıda olmalıdır. Onay verenler ilgili parti içinde çalışabilirler.

Ben dünyanın hiçbir yerinde bir sivil toplum örgütünün iktidarın uygulamalarına alkış tuttuğunu duymadım."

Mesnevi'li arkadaş bu kez sakın bir sesle giriyor söze: "Bizi yönetenlerin sağduyulu davranarak dünya kamuoyunu düşünceğini sanıyorum. İletişim çağındayız, her yapılan uygulama anında bütün dünyada duyuluyor.

Dilerim kazanılmış haklarımız ile ilgili sorun yaşamayız."

Bu koyu sohbetin ortasında, ağacın iki-üç yaprağı salınarak tam aramızda düşüyor.

Mesnevi'li arkadaş, kendince felsefi bir yoruma varıyor yaprağa bakarak: "Hayret! yaz ortasında bu ağaçtan kurumuş yaprak düşmemesi gerekir... Başkan; sanıyorum bu sohbeti ağaç da sevmedi.. Belki o da mutlu değildir.. Baksanıza, yalnız ve hür ama..?"

23 Haziran 2011, Bursa

Mümin CEYHAN
Elektrik Mühendisi